

Gudmuntorps kyrka

55.8179, 13.4836

I sin nuvarande form är Gudmuntorps kyrka från 1861, utom tornet som anses vara byggt i mitten av 1300-talet.

Detta torn hörde till en kyrka som uppfördes redan under tidig medeltid, byggd i så kalla romansk stil.

I samband med att man installerade golvvärmsystem i början av 1960-talet återfann man förutom ett flertal gravar också grundresterna av den gamla kyrkan.

Men kanske har det innan dess också funnits en träkyrka på platsen.

Från mitten av 1600-talet fram till 1919 hade ägarna till godset Pugerup patronatsrätt till kyrkan, det vill säga rätt att bland annat tillsätta präst, men också skyldighet att underhålla kyrkan. Som en parentes kan nämnas att kung Karl XIV Johan köpte Pugerups gods på 1820-talet, men enligt uppgift gjorde han bara ett besök på godset.

Dagens kyrka ritades av dåvarande förste arkitekten vid Överintendentsämbetet Johan Adolf Hawerman, som var en flitig kyrkoarkitekt och står bakom cirka 100 ny- och ombyggnader över hela landet.

I vapenhuset finns fragment av ett lock till en romansk så kallad Eskilstunakista från tiden mellan 1000 till 1200-talet. Det är delar av ett tidigt kristet gravmonument som uppfördes över en grav där särskilt betydelsefulla personer begravdes.

Här finns också en del av en portalomfattning, som möjligen hört till den norra porten på den gamla kyrkan.

I vapenhuset står en likvagn, inköpt 1911 från M Jönssons Vagnfabrik i Eslöv för 800 kronor. Den har inte varit i bruk sedan mitten av 1940-talet.

När kyrkan byggdes om på 1800-talet spreds och försvann större delen av kyrkans inventarier åt olika håll. 1985 återbördades 4 allegoriska träskulpturer från 1600-talet som med stor sannolikhet är snidade av en av de främsta träsnidarna i det då danska Skåne, mästaren Jacob Kremberg.

Han står sannolikt också bakom ramverket till den gamla kyrkans altaruppsats från 1600-talet, som sitter monterad på norra muren i långhuset.

En klockarebänk i lakerad ek från 1573 står på långhusets södra sida, och klarade sig alltså när den gamla medeltida kyrkan tömdes på föremål.

Altaret pryds av en kopia av den danske-isländske skulptören Bertel Thorvaldsens skulptur "Kristus" som han i original utfördes 1821 för Köpenhamns domkyrka.

Kyrkans predikstol med baldakin från 1860-talet. Invid predikstolen finns en Marinikon inköpt 2001.

Kyrkans första orgel tillverkades 1879 av A V Lundahl i Malmö, som även gjort ritningen till orgelfasaden som fått stå kvar och tjäna både en orgel som 1930 ersattes den äldsta, samt den nuvarande som kom på plats 1967, tillverkat av A. Mårtenssons Orgelfabrik i Lund.

Kyrkans dopfont i Hörrsandsten är från 1973, skapad av Malmökonstnären Stig Ryberg. Funten har symboler för de fyra elementen jord, vatten, luft och eld.

Invid vid väggen står en dopfont från slutet av 1800-talet, föreställande en så kallad putto, hållandes ett stort musselskal.

Högt över triumfbågen sitter en niouddig stjärna. Stjärnan hade målats över i början av 1960-talet men togs åter fram 2002.

Kyrkans lilla klocka är gjuten 1675 och den stora klockan 1868.

Källor:

Webb: Eslövsbygdens släkt- och folklivsforskare.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Pdf: "Gudmuntorps kyrka. Underhållsplan". 2006.